

Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για την εκτεταμένη εφαρμογή της Ανοιχτής Πρόσβασης στα Επιστημονικά Περιοδικά

Βασιζόμενοι στη Διακήρυξη του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση στις Θετικές και στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες και στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα, επιδιώκουμε την εκτεταμένη εφαρμογή της ελεύθερης πρόσβασης και της χωρίς περιορισμούς χρήσης και επαναχρησιμοποίησης επιστημονικών και ερευνητικών άρθρων.

Αναγνωρίζουμε και υποστηρίζουμε διάφορους τρόπους εφαρμογής της ανοικτής πρόσβασης (OA), συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης νέων εκδοτικών πλατφορμών, αρχείων και αποθετηρίων. Στις εκδόσεις επιστημονικών περιοδικών, η ανοικτή πρόσβαση έχει αποκτήσει ένα σημαντικό μερίδιο, με αυξητικές τάσεις. Ωστόσο τα περισσότερα περιοδικά εξακολουθούν να βασίζονται στο συνδρομητικό μοντέλο, το οποίο έχει εγγενή μειονεκτήματα όσον αφορά την ελεγχόμενη πρόσβαση, τη δυσκολία εξοικονόμησης πόρων, την ελλειμματική διαφάνεια και τους περιορισμούς χρήσης.

Για να αποκτηθούν όλα τα πλεονεκτήματα της OA και για να επιτευχθεί μια ομαλή, γρήγορη μετάβαση στο νέο μοντέλο, το υπάρχον σώμα επιστημονικών περιοδικών πρέπει να μετατραπεί από συνδρομητική σε ανοικτή πρόσβαση. Οι πρόσφατες εξελίξεις και μελέτες δείχνουν ότι αυτή η διαδικασία μετάβασης μπορεί να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων.

Με την παρούσα δήλωση, εκφράζουμε το ενδιαφέρον μας για την καθιέρωση μιας διεθνούς πρωτοβουλίας για τη μετατροπή επιστημονικών περιοδικών σε OA και συμφωνούμε με τις ακόλουθες βασικές πτυχές:

- Στόχος μας είναι να μετατρέψουμε την πλειοψηφία των σημερινών επιστημονικών περιοδικών από συνδρομητικά σε εκδόσεις ανοικτής πρόσβασης, σύμφωνα με τις επιλογές δημοσίευσης της εκάστοτε κοινότητας. Ταυτόχρονα, συνεχίζουμε να υποστηρίζουμε νέες και βελτιωμένες μορφές εκδόσεων ανοικτής πρόσβασης.
- Θα επιδιώξουμε αυτή τη διαδικασία μετασχηματισμού, μετατρέποντας πόρους που σήμερα δαπανώνται σε συνδρομές περιοδικών σε κονδύλια για την υποστήριξη βιώσιμων μοντέλων ανοικτής πρόσβασης. Ταυτόχρονα, σκοπεύουμε να αναδιοργανώσουμε τις υφιστάμενες ταμειακές ροές, να διαχειριστούμε με διαφάνεια το κόστος και την πιθανή εξοικονόμηση πόρων και να υιοθετήσουμε μηχανισμούς για την αποφυγή αδικαιολόγητων περιορισμών στις δημοσιεύσεις.
- Καλούμε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στη διαδικασία της ακαδημαϊκής δημοσίευσης, και πιο συγκεκριμένα τα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά ιδρύματα, τους χρηματοδότες, τις βιβλιοθήκες και τους εκδότες να συνεργαστούν σε πρωτοβουλίες που θα επιταχύνουν την αποτελεσματική μετάβαση προς όφελος της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας γενικότερα.

Τα συγκεκριμένα βήματα και τα ορόσημα της διαδικασίας μετασχηματισμού θα περιγράφονται σε οδικό χάρτη που θα αναπτυχθεί περαιτέρω στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας. Θεωρούμε την πρωτοβουλία ως στοιχείο μιας πιο βαθιάς εξέλιξης του ακαδημαϊκού συστήματος εκδόσεων που θα οδηγήσει σε σημαντικές βελτιώσεις στην επιστημονική επικοινωνία και στην αξιολόγηση της έρευνας.

Ίδρυμα / Φορέας

Ημερομηνία

Όνοματεπώνυμο

Υπογραφή

Παραπομπές:

Διακήρυξη του Βερολίνου (2003): <http://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>

Δήλωση Αποστολής του Βερολίνου (2013): http://openaccess.mpg.de/mission-statement_en

MPDL White Paper (2015): <http://dx.doi.org/10.17617/1.3>